gemeente Brunssum

Raadsvoorstel

Collegeverg. d.d.	:	6 april 2021
Registratiekenmerk	:	1038076
Gemeentebladnr.	:	2021/3
Afdeling	:	Maatschappelijke ontwikkeling
Behandelend ambtenaar	:	E. Mulleneers
Bereikbaar onder	:	045-5278536 ellen.mulleneers@brunssum.nl
Behandelvoorstelnr.	:	1038076
Portefeuillehouder	:	S.J.H. L'Espoir
Raadsverg. d.d.	:	25 mei 2021
Uiterlijke datum	:	(Motivering, wettelijke verplichting c.q. toezegging)

Aan de raad,

1. Onderwerp
Beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024

2. Uitgangssituatie

a. Aanleiding

Sinds de inwerkingtreding van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in 2012 is schuldhulpverlening een taak van gemeenten. De wet geeft het kader waarbinnen gemeenten dit zelf kunnen vormgeven. Schuldhulpverlening heeft in Brunssum een integraal karakter. Dit betekent dat er aandacht is voor het oplossen van de financiële problemen van een burger, maar dat er ook oog is voor de problematiek die daarmee samenhangt. Bijvoorbeeld psychosociale oorzaken of moeilijkheden rondom woonsituatie, werk, gezondheid en/of de gezinssituatie.
Bij de aanpak in Brunssum zijn ook de uitgangspunten van het Masterplan Sociaal Domein uit 2018 betrokken. De bestrijding van armoede en de werkwijze voor uitvoering van schuldhulp is in Brunssum gebaseerd op de vijf pijlers: de mens centraal, samen meer met minder, zelf en niet alleen, integraal werken en preventie. We kijken verder dan de primaire vraag van de burger en opteren voor een totaalaanpak, ook bij schulden.
In 2018 is door het Rijk de 'Brede Schuldenaanpak' geïntroduceerd. De maatschappelijke bewustwording rondom risicovolle en problematische schulden is de afgelopen jaren enorm toegenomen. Het aanpakken en voorkomen van armoede en schuldenproblematiek vereist een nauwe samenwerking alle partijen.

In de 'Brede aanpak' staan als belangrijkste doelen gedefinieerd:
1. Preventie en vroegsignalering: het voorkomen van problematische schulden en het treffen van maatregelen om problematische schulden terug te dringen;
2. Effectieve schuldhulpverlening: afspraken om inwoners met schulden effectiever te helpen;
3. Sociale incasso: bevorderen van een zorgvuldige en maatschappelijk verantwoorde incasso.
4. Aansluiting/verbinding van schuldhulp op andere soorten sociale- of maatschappelijke ondersteuning.
In Brunssum wordt schuldhulpverlening en de aanpak van armoede sinds 2012 in een keten van diverse uitvoeringsorganisaties georganiseerd. ISD BOL, CMWW, Kredietbank Limburg zijn vaste partners. Elke organisatie vertegenwoordigt een onderdeel in de aanpak. De verbinding van die taken vormt een sluitende keten. Daaromheen zit nog een schil van organisaties die het armoedebeleid

ondersteunen, zoals Betere Buren, de Voedselbank, Stichting Samen Delen en St. Leergeld.

b. Huidige situatie/probleemstelling
Om de ambitie en doelstellingen van de Brede aanpak te realiseren zijn per 1 januari 2021 aanvullende wettelijke wijzigingen aangebracht, dit zijn:
1. Wet vereenvoudiging beslagvrije voet, (WvBvv)
2. Wet stroomlijning keten voor derdenbeslag (verbreden beslagregister, vbr, gaat in per 2022)
3. Wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs)
4. Adviesrecht gemeenten bij schuldenbewind (ags)
In het beleidsplan Schuldhulpverlening zijn vooral de aanvullende (wettelijke) wijzigingen verwerkt, waarmee het beleidsplan uit 2015 wordt vervangen en de werkwijze geactualiseerd.

Voor de algehele visie en aanpak van Armoede en Schulden verwijzen we naar het beleidsplan Armoede uit december 2020. Het beleidsplan Schuldhulpverlening sluit hierop aan. Daarmee wordt voldaan aan de (nieuwe) richtlijnen en zijn de afspraken over de uitvoering inzichtelijk voor een ieder.
Samen met de beleidsuitgangspunten armoede, die op 15 december 2020 door uw raad zijn vastgesteld, vormt het beleidsplan Schuldhulpverlening de kaders voor de bestrijding van armoede en ondersteuning voor burgers met (dreigende) schulden.

3. Gewenste situatie
a. Wat willen we bereiken?
Met het beleidsplan Schuldhulpverlening willen we het volgende bereiken:
- de wijzigingen Wgs, ags en WvBvv zijn verwerkt in de werkprocessen van gemeente, ISD BOL, CMWW en KBL
- voldoen aan de wettelijke eisen voor vaststelling beslagvrije voet, vroegsignalering en (financiële) ondersteuning voor nieuwkomers/statushouders
- gebruik maken van het adviesrecht bij beschikkingen schuldenbewind door de rechtbank
- toegang tot schuldhulpverlening voor ondernemers vergemakkelijken
- aansluiten op de beleidsuitgangspunten armoede en schuldhulp, vastgesteld in december 2020
- implementatie van de Voorzieningenwijzer, als extra tool bij vroegsignalering, armoedebestrijding en schuldhulp

b. Kaders
- Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) inclusief verordening
- Wet vereenvoudiging Beslagvrije voet (vBvv)
- Wet adviesrecht schuldenbewind (ags)
- Wet stroomlijning derdenbeslag (verbreden beslagregister, vbr)
- Beleidsuitgangspunten Armoede (verseon 993094)
- Masterplan Sociaal Domein (verseon 842513)
- Convenant huurschulden (verseon 688959)

c. Argumenten en overwegingen
1. De beleidsaanpassingen leiden tot het gewenste accent op preventie en vroegsignalering
Hoewel gemeente Brunssum in de afgelopen jaren al actief heeft ingezet op preventie en vroegsignalering, is het met de komst van specifieke systemen en de verplichte termijnen voor terugkoppeling van de resultaten meer meetbaar. We hopen toe te werken naar de situatie dat de vele inspanningen aan de 'voorkant' leiden tot minder complexe- en minder uitvraag naar langdurige schuldhulptrajecten. Uiteraard is dat mede afhankelijk van de schuldenaar die daaraan moet meewerken.

2. Het beleidsplan 2012-2015 wordt met het beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2024 geactualiseerd naar de vereisten en is er voor álle Brunssumse burgers met schulden
We voldoen aan de wettelijke eisen en passen onze werkwijze aan op de accenten preventie en vroegsignalering. We richten ons meer op doelgroepen die voorheen weleens tussen wal en schip konden raken, zoals ondernemers, werkende armen en inburgeraars.

3. Schuldhulpverlening aan ondernemers is in het belang van gemeenten en moet zoveel als mogelijk aansluiten op bestaande structuren
Het helpen van ondernemers met schulden is ook in het eigen belang van gemeenten. In de eerste plaats bespaart schuldhulpverlening in veel gevallen ook kosten op andere terreinen in het sociaal domein. In de tweede plaats draagt ondersteuning van ondernemers bij aan gemeentelijke doelstellingen zoals het stimuleren van werkgelegenheid en een prettig ondernemersklimaat. We maken daarbij zoveel mogelijk gebruik van bestaande structuren, aanwezige kennis en ervaring van onze ketenpartijen.

d. Opties en keuze
Gezien de wettelijke wijzigingen en vereisten rondom de Brede Schuldenaanpak van het Rijk, is het verplicht beleidsregels op te stellen voor schuldhulpverlening. Daarnaast moeten we voortaan ook voor ondernemers en kleine zelfstandigen bijdragen aan de kosten voor schuldhulpverlening, als daar aanleiding toe is.
De invulling van vroegsignalering voor wat betreft de aard en hoeveelheid aan signalen van betalingsachterstanden is een keuze voor de gemeente. We hebben een paar maanden nodig om te bezien wat dit betekent voor de uitvoering. Onduidelijk is nog of de tegemoetkoming van het Rijk, in de vorm van Bijzondere Bijstand, voor zelfstandigen en algemene budgetten voor armoedebestrijding, voldoende zijn om de uitvoering te bekostigen. Een alternatief is dan om de vroegsignalering en preventie beperkter in te zetten.

Afhandeling toezeggingen:
- *Toezegging 97: Schuldhulpverlening*
De toezegging betreft het voorleggen van het onderwerp schuldhulpverlening aan de raad in het eerste kwartaal 2021. Met het organiseren van de raadsinformatieavond over de keten van schuldhulpverlening in Brunssum, op 2 maart jl., is hieraan voldaan.
- *Toezegging 100: Raadsinformatieavond schuldhulpverlening*
De raadsinformatieavond vond plaats op 2 maart 2021, met medewerking van de ketenpartijen: ISD BOL, CMWW en KBL.
- *Toezegging 106: Maximaal bereik voorzieningen armoede*
De aanvraagprocedures voor regelingen worden steeds eenvoudiger ingericht. De website van ISD BOL is inmiddels aangepast, er is bij alle huishoudens en organisaties een boekje verspreid voor minima, de 'Helphulp', met daarin een eenvoudig overzicht van regelingen, voorwaarden en contactgegevens voor meer informatie en hulp bij aanvragen. De informatie reikt verder dan alleen minimaregelingen.
Daarnaast starten we in 2021 met een pilot: de Voorzieningenwijzer. Met deze app worden burgers geholpen met het aanvragen van regelingen.
Burgers kunnen voor aanvraag van regelingen terecht bij Os Hoes en op de spreekuren bij ISD BOL. En Stichting Leergeld heeft spreekuren ingericht op scholen om daar ouders te attenderen en te helpen bij aanvragen.
Verder hebben we een communicatieplan- en kalender opgesteld waarmee we structureel richting geven aan de communicatie over armoede, minimaregelingen en schuldhulp.

Het communicatieplan is ter informatie bijgevoegd. De communicatiekalender is een 'levend document' dat naar behoefte en/of ontwikkelingen wordt aangepast.

4. Bijlagen
1. Beleidsplan Schuldhulpverlening
2. Beleidsregels Schuldhulpverlening
3. Communicatieplan Armoede en Schuldhulp

Het college van burgemeester en wethouders,

Burgemeester Secretaris

Raadsbesluit

Gemeenteblad nr. : 2021/3
Afdeling : Maatschappelijke ontwikkeling
Registratiekenmerk : 1038076

De Raad van de gemeente Brunssum gemeentebladnummer 2021/3;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 6 april 2021, afdeling Maatschappelijke ontwikkeling;

gelet op het bepaalde in de wetten: Vereenvoudiging beslagvrije voet, Stroomlijning keten voor derdenbeslag, Gemeentelijke Schuldhulpverlening, Adviesrecht gemeenten bij Schuldenbewind en het armoedebeleid 2021-2024;

Besluit:
1. Instemmen met het beleidsplan Schuldhulpverlening en de beleidsregels 2021-2024
2. Na besluitvorming de beleidsregels publiceren op overheid.nl
3. Via de 1e bestuursrapportage 2021 de extra rijksbijdrage voor schuldhulpverlening ten gevolge van Corona ad € 60.900 bijramen op kostenplaats 630003/438280
4. Kennis nemen van het communicatieplan

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van

De Raad voornoemd,

Voorzitter griffier